

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Засн. 1900 як мед. факультет Новорос. університету в Одесі. Його відкриттю передувало будівництво мед. містечка, що складалося з корпусів для теор. каф. і лікарняного комплексу для клін. каф. (від 1896). Першим деканом став В. Підвисоцький (1900-05), який багато зробив для організації навч. процесу на ф-ті. Тоді ж створ. музеї нормал. і патол. анатомії при відповід. каф. (див. Музей нормальної анатомії Одеського національного медичного університету та Музей патологічної анатомії Одеського національного медичного університету). 1920 мед. факультет об'єднано з Одес. вищими жін. мед. курсами (1910-20) в Одес. мед. академію, яку наступ. року перейм. в інститут. 1937 до нього приєднано Одес. вироб. мед. інститут (1931-37). Від 1951 — ім. М. Пирогова; від 1994 — Одес. мед. університет, 2010 надано статус національного. Нині Університет має 12 навч. корпусів (заг. пл. 27,7 тис. м²), 608 навч. аудиторій, кабінетів і лаб. У його структурі діють 3 мед. (№ 1, № 2 і № 3), стоматол., фармацевт., міжнар. факультети з підготов. відділ., а також факультет післядиплом. освіти (загалом 59 каф.); видавн.-полігр. комплекс, бібліотека (книжк. фонд становить 800 тис. книг); 6 гуртожитків. Навч. бл. 6000 студентів і курсантів, із них 1300 — громадяни 57-ми іноз. держав. Професор.-викладач. склад: 119 д-рів н., проф. і 456 канд. н., доц. Осн. напрями наук. діяльності: регенеративна та реконструктивна біомедицина; експерим.-клін. аналіз механізмів розвитку пароксизмал. станів за умов гіперактивації окремих утворень мозку; стан мікроциркулятор. тканин. та ендокрин. факторів у розвитку гіпер-гіпопластич. процесів ендометрія і

плацентар. комплексу, а також етіопатогенет. напрями їх корекції та терапії; лікування та реабілітація хворих на артеріал. гіпертензію із супут. патологією в практиці сімей. лікаря та ін. У різний час в Університеті викладали майбутні президенти АН УРСР академік АН СРСР О. Богомолець і Д. Заболотний; почес. академік АН СРСР та академік АМН СРСР М. Гамалія; академік АМН СРСР Л. Громашевський, М. Ясиновський, чл.-кор. АМН СРСР М. Зайко; академік АН УРСР Г. Маркелов, П. Серков, Л. Тарасевич та Т. Яновський; академік АН УРСР й АМН СРСР В. Філатов; чл.-кор. АН УРСР М. Кондратьєв; академік РАН С. Терновий; чл.-кор. РАМН З. Баркаган; почес. академік АН Грузії В. Воронін; академік АН Груз. РСР В. Жгенті та І. Кутателадзе; академік НАМНУ А. Лобенко та Б. Рєзник; чл.-кор. НАМНУ М. Аряєв, В. Битенський, К. Косенко та В. Кресюн. Більшість із них є випускниками Університету. Також серед відомих випускників — академік АМН СРСР П. Сараджишвілі, чл.-кор. АМН СРСР С. Холдін, академік Рос. АМН Є. Вагнер, президент АН Азербайджану М. Миркасимов, академік АН Груз. РСР П. Кавтарадзе, академік НАНУ К. Терновий, академік НАМНУ О. Стефанов. Друк. органом мед. факультету були «Записки Новороссийского университета медицинского факультета» (1909-10; 1912-14; 1919). Крім того, факультет. терапевт. клініка видала 3 т. своїх «Трудов» (1908, 1909 і 1911), а каф. патол. анатомії — «Сборник трудов», присвяч. Д. Кишенському (1910). В Одес. мед. інституті друкували «Южный медицинский журнал» (1926) та «Одеський медичний журнал» (1927-30, відновлено 1997). У 1929-40 збірники праць видавала низка клінік: нерв. хвороб (1929, 1930), психіатр. (1930) та ін., а також кафедр: фізіології (1938), анатомії (1940). Крім того, 1934 здійснено спробу об'єднати ці вид. під заг. назвою «Труды Одесского государственного медицинского института». Після 2-ї світової війни опубліковано 15 томів (або вип.) цього збірника (1950-62). У 2002-15 друкували «Вісник психіатрії та психофармакотерапії», 2013-18 — ж. «Клінічна анестезіологія та інтенсивна терапія». Нині Університет видає ж. «Інтегративна антропологія» (від 2001), «Досягнення біології та медицини» (від 2003). Ректор — В. Запорожан (від 1994).

Рекомендована література

1. Бабий І. Л., Бажора Ю. І., Гешелин С. А. і др. Одесский медуниверситет. 1900-2000. О., 2000;
2. Васильев К. К. Медицинский факультет Новороссийского университета. 1900-1920. О., 2008;
3. Запорожан В. М. Одеському державному медичному

- університету 110 років // Одес. мед. журн. 2010. № 4;
4. Романова Н. О. Пріоритетні напрями наукової діяльності Одеського державного медичного університету // Там само;
5. Профессора Одесского национального медицинского университета (1900–2015): Биограф. слов. О., 2016.
- К. К. Васильев*

Бібліографічний опис:

Одеський національний медичний університет / К. К. Васильєв // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75020>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).